

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Ἐνθ' ἀνεγίνωσκον τὰς λέξεις ταύτας ὁ Ξεναγὸς μοι διηγήθη δημῶδη τινὰ μῦθον περὶ τοῦ θανάτου τοῦ ἥρος.

— Ὅταν ἀπέθανεν ὁ Κιδ, μοι εἶπε μετὰ πολλῆς σοβαρότητος, δὲν εἶχε μείνει κανεὶς νὰ φυλάττῃ τὸ λείψανον. Ἐνας Ἑβραῖος ἐμβήκεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐπλησίασεν εἰς τὸ φέρετρον καὶ εἶπεν: «Ἴδου ὁ μέγας καὶ πολὺς Κιδ, τοῦ ὁποίου ἐνόσω ἔζη, κανεὶς δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐγγίσῃ τὸ γένειον. Ἐγὼ λοιπὸν θὰ τοῦ ἐγγίσω καὶ νὰ ἴδωμεν τί εἴμπορεῖ νὰ μοῦ κάμῃ.» Ταῦτα λέγων ἔτεινε τὴν χεῖρα, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ὁ νεκρὸς ἔδραξε τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους καὶ ἔσυρεν αὐτὸ μίαν παλάμην ἔξω ἀπὸ τὴν θήκην. Ὁ Ἑβραῖος ἀφῆκε κραυγὴν καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς λιπόθυμος. Οἱ ἱερεῖς ἔτρεξαν καὶ ἐβοήθησαν τὸν Ἑβραῖον, ὅστις συνελθὼν διηγήθη τὸ θαῦμα. Τότε ὅλοι ἐστράφησαν πρὸς τὸν Κιδ καὶ εἶδον ὅτι ἐκράτει ἀκόμῃ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς λαβῆς ἐν ἀπειλητικῇ στάσει. Ὁ Θεὸς δὲν ἠθέλησε νὰ μισανθῇ τὸ λείψανον τοῦ μεγάλου ἥρωος διὰ τῆς χειρὸς ἐνὸς ἀπίστου.

Ταῦτα λέγων μὲ παρετήρει, βλέπων δὲ ὅτι οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον σημεῖον δυσπιστίας εἰδείκνυν, μὲ ὠδήγησεν ὑπὸ τινὰ λιθίνην ἀψίδα, ἀνήκουσαν εἰς ἀρχαίαν πύλην τῆς Βούργου, ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ μνημείου καὶ δεικνύων μοι ὀριζόντιον ἐπιμήκη κοιλότητα, ἥτις ἐφαίνετο ἐπὶ τοῦ τοίχου ὀλίγον τι πλέον τοῦ μέτρου ἄνω τῆς γῆς, μοι εἶπεν:

— Αὐτὸ εἶνε τὸ μέτρον τῆς ὀργυῖας τοῦ Κιδ, ὅτε ἦτο παιδίον καὶ ἤρχετο ἐδῶ νὰ παίζει μὲ τὰ ἄλλα παιδιά.

Καὶ ἔτεινε τοὺς βραχίονας κατὰ μῆκος τῆς κοιλότητος, ἵνα μοι δεῖξῃ πόσον ἐπερίσσειεν ἐκ ταύτης. Ἐπειτα ἠθέλησεν ἵνα μετρήσω καὶ ἐγώ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἰδικοὶ μου βραχίονες ἦσαν μικρότεροι. Τότε ἔρριπεν ἐπ' ἐμοῦ βλέμμα πλήρες θριάμβου καὶ ἐξεκίνησεν ὅπως ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν πόλιν.

Ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τινὰ ἔρημον ὁδόν, πρὸ τῆς θύρας ἐκκλησίας τινός, ἐσταμάτησε καὶ μοι εἶπεν:

— Αὐτὴ εἶνε ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀγίας Agneda ὅπου ὁ Κιδ ὑπεχρέωσε τὸν βασιλέα Δὸν Ἀλφόνσον τὸν ΣΤ' νὰ ὀρκισθῇ, ὅτι δὲν εἶχε λάβει μέρος εἰς τὴν δολοφονίαν τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Δὸν Σάνχου.

Τὸν παρεκάλεσα νὰ μοῦ διηγηθῇ ὅλην τὴν ἱστορίαν.

— Ἦσαν παρόντες, ἐξηκολούθησεν, ὅλοι οἱ μεγιστάνες, οἱ ἱππῶται καὶ τὰ λοιπὰ ἐπίσημα πρόσωπα τοῦ Κράτους. Ὁ Κιδ ἔθεσε τὸ εὐαγγέλιον ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ὁ βασιλεὺς τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτοῦ καὶ ὁ Κιδ εἶπε: «Βασιλεῦ, Δὸν Ἀλφόνσε, ὀφείλεις νὰ ὀρκισθῇς ὅτι δὲν ἔβαψες τὰς χεῖράς σου εἰς τὸ αἷμα τοῦ βασιλέως καὶ Κυρίου μου Δὸν Σάνχου, ἐὰν δὲ ψευδορκήσῃς, εὐχομαι εἰς τὸν Θεὸν ὅπως καὶ σὺ δολοφονηθῇς ὑπὸ χειρὸς προδότου ὑποτελοῦς σου.» Ὁ βασιλεὺς εἶπεν: «Ἀμήν,» ἀλλ' ὠχρίασε. Καὶ ὁ Κιδ ἐπανάλαβε: «Βασιλεῦ, Δὸν Ἀλφόνσε, ὀφείλεις νὰ ὀρκισθῇς ὅτι οὔτε διέταξες, οὔτε ἐσυμβούλευσες τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως καὶ Κυρίου μου Δὸν Σάνχου, ἐὰν δὲ ψευδορκήσῃς, εἴθε νὰ ἀποθάνῃς καὶ σὺ διὰ δολοφονοῦ χειρὸς προδότου ὑποτελοῦς σου!» Ὁ βασιλεὺς εἶπεν: «Ἀμήν,» ἀλλ' ὠχρίασε καὶ πάλιν. Δώδεκα ὑποτελεῖς ἐπεκύρωσαν τὸν ὅρκον τοῦ βασιλέως. Ὁ Κιδ ἠθέλησε νὰ φιλήσῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς δὲν ἐπέτρεψε τοῦτο καὶ ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸν ἐμίσησε δι' ὅλου τοῦ βίου του.

Προσέθηκε μετὰ ταῦτα, ὅτι, κατὰ τινὰ ἄλλην παρά-

δοσιν, ὁ βασιλεὺς Δὸν Ἀλφόνσος δὲν ὠρκίσθη ἐπὶ τοῦ εὐαγγελίου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μανδάλου τῆς θύρας τῆς ἐκκλησίας, ὅτι ἐπὶ πολὺν καιρὸν οἱ ἐκ πάντων τῶν μερῶν ἐρχόμενοι περιηγηταὶ ἐθαύμαζον τὸν μανδάλον ἐκεῖνον, ὅτι ὁ λαὸς ἀπέδιδεν εἰς αὐτὸν δὲν εἰξεύρω ποίας ὑπερφυσικῆς ιδιότητος καὶ ὅτι τὸσον ὠμίλουν περὶ αὐτοῦ πανταχοῦ καὶ ἔπλαττον τὸσον παραδόξους μύθους, ὥστε ὁ ἐπίσκοπος Δὸν Φράν Πασχάλης ἠναγκάσθη νὰ τὸν ἀφαιρέσῃ ἐκεῖθεν, ὡς τὸν ὑπαίτιον τῆς ἀντιζήλου ἰσχύος μεταξὺ τῆς θύρας καὶ τοῦ Μείζονος Βωμοῦ.

Ὁ Ξεναγὸς δὲν εἶπεν ἄλλο τι, ἀλλ' ἠδύνατό τις τόμους ὁλοκλήρους νὰ γράψῃ, ἐὰν ἤθελε νὰ συλλέξῃ ὅλας τὰς περὶ Κιδ παραδόσεις, αἵτινες διατρέχουσιν ἀνὰ τὴν Ἰσπανίαν. Οὐδεὶς μυθικός ἥρωας ὑπῆρξε προσφιλέστερος εἰς τὸν λαόν του, ὅσον ὁ φοβερός οὗτος Ροδρίγος Διαζος di Vivar. Ἡ ποίησις σχεδὸν ἐθεοποίησεν αὐτόν. Ἡ δόξα αὐτοῦ ζῇ ἐν τῷ ἐθνικῷ αἰσθηματι τῶν Ἰσπανῶν, ὥσπερ εἶχον παρέλθει, οὐχὶ ὀκτῶ αἰῶνες, ἀλλ' ὀκτῶ πενταετηρίδες ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἔζησε. Τὸ ἥρωικόν ποίημα, τὸ ἀπ' αὐτοῦ τιτλοφορούμενον καὶ ὅπερ εἶνε τὸ πρῶτον μνημεῖον τῆς Ἰσπανικῆς ποιήσεως, εἶνε ἀκόμῃ τὸ σημαντικώτερον ἐθνικὸν ἔργον τῆς φιλολογίας τῆς.

Περὶ τὴν ἐσπέραν μετέβην νὰ περιδιαβάσω ὑπὸ τὰς στοὰς τῆς μεγάλης πλατείας μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἴδω ὀλίγους ἀνθρώπους, ἀλλ' ἔβρεχε ραγδαίως καὶ ἔπνεε σφοδρότατος ἀνεμος, ἕνεκα δὲ τούτου δὲν εὗρον ἢ παιδία τινὰ, ὀλίγους ἐργάτας καὶ μερικὸς στρατιώτας, δι' ὃ καὶ ἐπέστρεψα κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

Τὴν πρωίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἶχε φθάσει ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Βραζιλίας, ἐπρόκειτο δὲ νὰ ἀναχωρήσῃ τὴν νύκτα εἰς Μαδρίτην.

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ ἐστιατορίου ὅπου ἐγευματίσα μετὰ τινῶν Ἰσπανῶν, μὲ τοὺς ὁποίους συνωμίλησα μέχρι τῆς ὥρας τῆς ἀναχωρήσεως, ἐγευματίζον ὅλοι οἱ ἐπιμεληταί, οἱ θαλαμηπόλοι, οἱ θεράποντες, οἱ ἱπποκόμοι καὶ λοιποὶ ἀκόλουθοι τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, καθήμενοι περὶ μεγάλης τραπέζης, ἣν κατεῖχον ὁλόκληρον.

Οὐδέποτε ἐν τῷ βίῳ μου εἶδον παραδοξότερον ὁμίλον ἀνθρωπίνων πλασμάτων.

Ἦσαν πρόσωπα λευκά, πρόσωπα μελανά, πρόσωπα κίτρινα, πρόσωπα χαλκόχροα, μὲ κατὰ ὀφθαλμούς, ρίνας καὶ στόματα, ὅμοια τῶν ὁποίων δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνεύρῃ τις ἐν ὅλῃ τῇ συλλογῇ τοῦ Πασκουίνου τοῦ Τέγια. Ἐκαστος δὲ ἐξ αὐτῶν ὠμίλει ἰδίαν γλῶσσαν παρεφθαρμένην, τίς μὲν τὴν ἀγγλικήν, τίς δὲ τὴν πορτογαλικήν, ἄλλος τὴν γαλλικὴν, ἄλλος τὴν ἰσπανικὴν, καὶ ἄλλος ἄλλόκοτον μίγμα ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων γλωσσῶν προσθέτων λέξεις, ἤχους καὶ καταλήξεις δὲν εἰξεύρω τίνων διαλέκτων καὶ ἡννοοῦντο καὶ συνωμίλουν ὅλοι ὁμοῦ μὲ τὴν σύγχυσιν, ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι ὠμίλουν μίαν μόνην μυστηριώδη ἀποτρόπαιον γλῶσσαν ἀγρίας τινός χώρας ἀγνώστου ἐν τῷ κόσμῳ.

Πρὶν ἢ καταλίπω τὴν Παλαιὰν Καστιλίαν, τὴν κοιτίδα τῆς ἰσπανικῆς μοναρχίας, εἶχον ἐπιθυμίαν νὰ ἴδω τὴν Σορίαν, ἐκτισμένην ἐπὶ τῶν ἐρείπων τῆς ἀρχαίας Νουμαντίας, τὴν Σεγοβίαν μὲ τὰ ἀπέραντα ρωμαϊκὰ ὑδραγωγεῖα, τὸ ἀνάκτορον τοῦ ἀγίου Ἰδελφόνσου, τοὺς τερπνοὺς κήπους Φιλίππου τοῦ Ε', τὴν Ἀβίαν, γενέθλιον πόλιν τῆς

Ἀγίας Θηρεσίας, ἀλλ' ἀφοῦ ἔκαμα ἐν βίᾳ καὶ μετὰ σπουδῆς τὰς τέσσαρας πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς, εἶπον κατ' ἑμαυτὸν ὅτι εἰς τὰς τέσσαρας ταύτας πόλεις δὲν θὰ ἦσαν μεγάλα πράγματα νὰ ἴδῃ τις, ὅτι οἱ Ὁδηγοὶ εἶνε ὑπερβολικοί, ὅτι ἡ φήμη πλέκει τοὺς στεφάνους, ὅτι εἶνε καλλίτερον νὰ ἴδῃ τις ὀλίγα παρὰ πολλὰ, ἀρκεῖ τὰ ὀλίγα ταῦτα νὰ τὰ ἴδῃ καλῶς καὶ νὰ τὰ κρατήσῃ ἐν τῇ μνήμῃ του, καὶ ἄλλους σπουδαίους συλλογισμούς, οἵτινες ἀνταπεκρίνοντο αὐστηρῶς εἰς τὰ διδόμενα τῶν ὑπολογισμῶν μου, καὶ εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς ὑποκρισίας μου.

Τοιοῦτοτρόπως ἀπῆλθον ἐκ Βούργου χωρὶς οὐδὲν ἄλλο νὰ ἴδω ἢ μνημεῖα, ξαναγοὺς καὶ στρατιώτας, διότι αἱ καστιλιαναί, φυβηθεῖσαι ἐκ τῆς βροχῆς, δὲν ἐτόλμησαν νὰ ριψοκινδυνεύσωσι τοὺς μικροὺς τῶν πόδας εἰς τὰς ὁδοὺς· ἕνεκα τούτου ἡ πόλις αὕτη μοὶ ἀφήκεν ἀνάμνησιν σχεδὸν θλιβεράν παρὰ τὸ πομπῶδες τῶν χρωματισμῶν τῆς, καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ μητροπολιτικοῦ τῆς ναοῦ.

Ἀπὸ Βούργου μέχρι Βαλλαδολίδου ἡ ἐξοχὴ ὀλίγον διαφέρει τῆς ἀπὸ Σαραγώσσης εἰς Μιράνδαν. Αἱ αὗται ἀπέραντοι καὶ ἔρημοι πεδιάδες, περιβαλλόμεναι ὑπὸ ἐρυθρῶν λοφοσειρῶν μὲ διακεκομμένα σχήματα καὶ μὲ γυμνὰς κορυφάς· αἱ αὗται ἐρημικαὶ καὶ σιγηλαὶ ἐκτάσεις, λουόμεναι διαρκῶς εἰς τὸ φλογερὸν φῶς, ἀναγκάζουσαι τὴν φαντασίαν νὰ στρέφεται πρὸς τὰς ἐρήμους τῆς Ἀφρικῆς, πρὸς τὸν μονήρη βίον, πρὸς τὸν οὐρανόν, πρὸς τὸ ἄπειρον καὶ διεγείρουσαι ἐν τῇ ψυχῇ ἀνέκφραστον τι συναίσθημα καμάτου καὶ μελαγχολίας.

Ἐν μέσῳ τῶν πεδιάδων ἐκείνων καὶ τῆς ἐρημίας καὶ τῆς σιωπῆς ἔννοε τις τὴν μυστικὴν φύσιν τοῦ λαοῦ τῶν Καστιλιῶν, τὴν θερμὴν πίστιν τῶν βασιλέων του, τὰς ἱερὰς ἐμπνεύσεις τῶν ποιητῶν του, τὰς θαλάσσιες ἐκστάσεις τῶν ἀγίων του, τοὺς μεγάλους ναοὺς του, τὰ μεγάλα μοναστήριά του καὶ τὴν μεγάλην ἱστορίαν του.

[Ἐπεται συνέχεια].

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ

Ἐκ τῶν λαϊκῶν διηγημάτων τοῦ
Βσεβολδδ Γάρσιν.

Ἐταξείδευε μὲς φορὰ ὁ μηχανικὸς τῆς γραμμῆς γιὰ νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸν δρόμο. Τετὶς μέρες ὕστερ' ἀπ' αὐτό, σπουδαῖα πρόσωπα ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν ἔπρεπε νὰ περάσουν γιὰ νὰ κάμουν ἐπιθεώρησιν τῆς γραμμῆς, ἔπρεπε λοιπὸν πρὶν περάσουν νὰ ἦνε ὅλα τακτοποιημένα. Ἐχυσαν ἄμμο, τὴν ἔσαιξαν, ἐπιθεωρήσαμε τοὺς στρωτῆρες, ἐχτύπησαν τὰ καρφιά, ἔσφιξαν ταῖς βίδες, ἔβαψαν τοὺς στύλους, διέταξαν καὶ ἔχυσαν κίτρινη ἄμμο ἔς τὰ περάματα. Ὡς καὶ ἡ γειτόνισσα ἔστειλε τὸ γέρω φύλακα, τὸν ἄντρα τῆς, νὰ καθάρισῃ τὰ χόρτα. Ἐδούλεψεν ὁ Συμεὼν μιὰ βδομάδα, τὰ ἔφερε ὅλα σὲ τάξιν καὶ ἐδιόρθωσε καὶ τὴ στολὴν του, τὴν ἐκαθάρισε καὶ ἐγιάλισε τὰ κουμπιά του, ποῦ τᾶκαμε καὶ ἄστραφταν. Ἐδούλεψε καὶ ὁ Βασίλης. Ἦλθεν ὁ μηχανικὸς τῆς γραμμῆς μὲ δραιζίναν· τέσσεροι ἐργάται τὴν κινοῦν· βοῖζουν οἱ τροχοὶ τῆς καὶ τρέχει εἰκοσι χιλιόμετρα τὴν ὥραν. Ἦλθε στὸ φυλακεῖο τοῦ Συμεὼν· ἔτρεξεν ὁ Συμεὼν καὶ ἔδωκε ἔκθεσιν σὺν στρατιώτης. Ὅλα εὐρέθησαν ἐν τάξει.

— Πρὸ πολλοῦ εἰς' ἐδῶ; ἐρωτᾷ ὁ μηχανικὸς.

— Ἀπὸ τὰς δύο Μαίτου, εὐγενέστατε.

— Ἀξιόλογα. Εὐχαριστῶ. Καὶ στὸν 164 ἀριθμὸ ποιοὺς εἶνε;

Ὁ μηχανικὸς (ἦτον μαζὺ του ἔς τὴ δραιζίνα) ἀπεκρίθηκε:

— Ὁ Βασίλης Σπυρίδωφ.

— Σπυρίδωφ, Σπυρίδωφ... ἤ, ἐκεῖνος ποῦ εἴχετε σημειώσει πέρσυ;

— Μάλιστα, αὐτὸς ὁ ἴδιος.

— Καλὰ, ἂς ἐπιθεωρήσωμε καὶ τὸν Βασίλη Σπυρίδωφ. Ἐμπρός.

Ἐκατσαν οἱ ἐργάταις καὶ ἐπίασαν τὰ χερούλια τῆς δραιζίνας· ἐπῆρε δρόμον καὶ ἡ δραιζίνα.

Τὴν κυττάζει ὁ Συμεὼν καὶ λέγει μὲ τὸ νοῦ του:

— Αἱ, τώρα θὰ τὰ ποῦνε μὲ τὸ γείτονά μου.

Ὑστερ' ἀπὸ δύο ὥρας ἐπῆγε νὰ κάμῃ ἐπιθεώρησιν. Βλέπει ἀπὸ τὴν καμπύλην ἀπάνω στὴ γραμμὴ πῶς ἔρχεται κάποιος καὶ φορεῖ κατὰ τι ἄσπρο ἔς τὸ κεφάλι του. Ἀρχῆς ὁ Συμεὼν νὰ καλοπαρτηρῇ καὶ νὰ βλέπῃ πῶς ἦτονε ὁ Βασίλης· ἐκρατοῦσε ραβδί, ἐσήκωνε ἔς τὸν ὦμον ἓνα κομπόδεμα μικρὸ, καὶ εἶχε τὸ μάγουλό του δεμένο.

— Γιὰ ποῦ τῶβαλες, γείτονα! τοῦ φωνάζει ὁ Συμεὼν.

Ἐπλησίασεν ὁ Βασίλης κοντά· δὲν εἶχε χρῶμα ἔς τὸ πρόσωπον· ἄσπρος σὰν τὸν ἄσβεστον, τὰ μμάτια ἄγρια· ἀρχισε νὰ μιλᾷ ἡ φωνὴ του κόβεται.

— Στὴ χώρα, λέγει, ἔς τὴ Μόσχα... ἔς τὴ Διεύθυνσιν.

— Στὴ Διεύθυνσιν... ὅχι δὲ! Ὡστε πηγαίνεις νὰ κάμῃς παράπονα; Δὲν τ' ἀφίνεις, Βασίλη, αὐτὰ τὰ πράγματα, ἔχασέ τα...

— Ὅχι, φίλε μου, δὲν τὰ ξεχνῶ. Εἶνε περὶ ἄργα. Βλέπεις, μ' ἐκτύπησε στὸ πρόσωπον, καὶ μοῦβγαλε αἷμα. Ὅσφ' ὦ, δὲ θὰ τὸ λησμονήσω, δὲ θὰ τ' ἀφήσω ἔτσι.

Τὸν ἐπῆρε ἀπὸ τὸ χερί ὁ Συμεὼν.

— Βρὲ μμάτια μου, γύρευε τὴ δουλειά σου, ἀκουσε ποῦ σοῦ μιλῶ γὰρ αὐτό ν' ἐπὶ τὸ καλλίτερον.

— Τί θὰ πῇ καλλίτερον καὶ ἑκαλλίτερον! Ἐγὼ ξέρω ποῖο εἶνε τὸ καλλίτερον. Ἀλήθεια λὲς γιὰ τὴν δυστυχίαν. Γιὰ νὰ κάμω καλὸ τοῦ ἑαυτοῦ μου δὲ θὰ κάμω, γιὰ τὴν ἀλήθειαν ὅμως, τ' ἀδέρφι, πρέπει νὰ ἐπιμένῃ κανεὶς.

— Μὰ πέ μου ποῖα ἦτονε ἡ ἀφορμή.

— Αἱ, νὰ... Τὰ ἐπιθεώρησε ὅλα—ἦρθε μὲ τὴ δραιζίνα, ἐκύτταξε καὶ τὸ φυλακεῖο. Ἐγὼ τῶξευρα πῶς θὰ ἐξετάσει μὲ αὐστηρότητα καὶ ἐτακτοποιήσῃ τῆς δουλειᾶς μου ὅπως ἔπρεπε. Ἦθελε περὶ νὰ φύγῃ, ἐγὼ ἔκαμα τὸ παράπονό μου. Ἐκεῖνος εὐθὺς ἀρχῆς νὰ φωνάζῃ: «Ἐδῶ, λέγει, πῆξε—διξε, γίνεται ἐπιθεώρησι ἀπὸ μέρος τῆς κυβερνήσεως καὶ σὺ κάνεις παράπονα γιὰ τὸ χωράφι! Ἐδῶ, λέγει, εἶνε μυστικὸς σύμβουλος καὶ σὺ χάνεσαι μὲ τὰ λάχανά σου!» Ἐγὼ δὲν ἐβάσταξα, καὶ εἶπα ἓνα λόγο, ὅχι νὰ πῆς καὶ πολὺ βαρὺ, ἐκείνου ὅμως ἔτσι τοῦ φάνηκε. Καὶ καθὼς μ' ἀρχίζει... καὶ ἐγὼ στέκομαι, ὁ χαζός, θαρρεῖς πῶς ἔτσι ἔπρεπε νὰ κάμω. Ἐφυγαν, ἦρθα ἔς τὸν ἑαυτό μου ἐγὼ, λοιπὸν ἐνίψα τὸ πρόσωπό μου καὶ ἔφυγα.

— Αἱ, κιὰμὲ τὸ φυλακεῖο;

— Ἐμειν' ἡ γυναῖκά μου. Ἐλεῖνη νοιώθει. Ἐπειτα δὲν πᾶν νὰ χαθοῦν καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ σιδηρόδρομός τους!

Σηκώθηκε ὁ Βασίλης, ἐτοιμάσθηκε.

— Ἐχε γεῖά, Ἰβάνιτς. Δὲ ξεύρω, θὰ βρῶ τὸ δρόμο.

— Μὰ τί πεζὺς πηγαίνεις;

— Στὸ σταθμὸ θὰ ζητήσω ν' ἀναίθω στὴν ἐμπορικὴ ἀμαξοστοιχίαν. Αὐριο θὰ νάμαι ἔς τὴ Μόσχα.

Ἀποχαιρετήθηκαν οἱ γειτόνοι. Ἐφυγε ὁ Βασίλης καὶ δὲν ἐφάνηκε περὶ. Ἡ γυναῖκά του τὸν ἀνεπλήρωνε, μέρα νύχτα δὲν ἐκνιμότανε· ἔλυωσεν ἡ δύστυχῃ νὰ τὸν περιμένῃ.

Ὑστερα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας ἦρθε ἡ ἐπιτροπὴ: μηχανή, σκευοφόρο καὶ δυὸ βαγόνια πρώτης θέσεως, καὶ ὁ Βασίλης οὔτε φαίνεται. Τὴν τέταρτη ἡμέρα, εἶδεν ὁ Συμεὼν τὴν γυναῖκά του· τὸ πρόσωπό της ἦτονε προισμμένο ἀπὸ τὰ κλάματα καὶ τὰ μάτια της κόκκινα.

— Ἐγύρισε ὁ ἄντρας σου; τὴν ἀρωτᾷ.

— Ὅχι, ἔκαμε μὲ τὸ κεφάλι της, δὲν εἶπε τίποτε καὶ πῆρε τὸ δρόμο της.